

BIULETYN

CZYTELNIA
REGIONALNA

465

Solidarność

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

11.03.2000 r.

Z REGIONU

Na posiedzeniu Zarządu Regionu 29.02. Adam Bocheński, członek ZR, a jednocześnie zastępca kierownika Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu, podjął sprawę braku pieniędzy w MOPS na wypłaty zasiłków okresowych dla radomian. Oto reakcja ZR na to wsyłanie:

Radom 2000.03.08.

Szanowny Pan
Antoni Pietkiewicz
Wojewoda Mazowiecki

Szanowny Panie Wojewodo

W imieniu Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska zwracam się do Pana o pilne przekazanie do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu niezbędnych środków finansowych na zasiłki okresowe wypłacane najuboższym mieszkańcom naszego miasta.

W związku z pogarszającą się sytuacją społeczno-ekonomiczną miasta i regionu rośnie liczba osób zwracających się do MOPS o uzasadnioną pomoc społeczną ze środków budżetowych.

Istnieje obawa, że brak pieniędzy w kasie MOPS na ww. zasiłki pogrąży setki rodzin w nędzy, a odpowiedzialność za ten stan obciąża Rząd i jego przedstawicieli w terenie. Stąd dramatyczna prośba o szybki pozytywną decyzję.

Z poważaniem:

Zbigniew Dziubasik

INTERWENCJE

Doradca ekonomiczny ZR Włodzimierz Mach po raz kolejny przygotował dla ZR opinię w sprawie podwyżek cen czynszów fundowanych mieszkańcom naszego regionu przez samorzady lokalne. Tym razem sprawa dotyczy gm. Wieniawa.

OPINIA

Do projektu uchwały nr...../2000 w sprawie określenia stawek czynszu regulowanego za lokale mieszkalne i projektu uchwały nr ...../2000 w sprawie ustalenia ceny za centralne ogrzewanie w gminie Wieniawa.

W związku z pismem z dn. 28.01.2000 r. Urzędu Gminy w Wieniawie, w spr. jak wyżej, stwierdziliśmy, że we wniosku całkowicie pominięto merytoryczne uzasadnienie wzrostu czynszu regulowanego za lokale mieszkalne oraz podwyższenia cen za centralne ogrzewanie. Szczególnie brak jest danych w zakresie kształtowania się wysokości średniej stawki czynszu, a także stawki za c.o. przed, i po wprowadzeniu nowych stawek, wysokości wpływów i kosztów w tych działalnościach na przestrzeni minimum ostatnich 2-3 lat, zamierzeń w zakresie usprawnienia gospodarki zasobami mieszkaniowymi itp. itd.

W tej sytuacji negatywnie opiniujemy ww. projekty uchwał Rady Gminy w Wieniawie. Uważamy bowiem, że proponowany wzrost stawek za te usługi może doprowadzić do pogorszenia wyników działalności gminy w tym zakresie, gdyż krąg użyt-

➤ kowników nie dokonujących opłat należności z tych tytułów może się poszerzyć. Na naszym terenie występuje bowiem duże bezrobocie i pogłębiające się ubożenie społeczeństwa, a zatem

nawet przy obecnych stawkach część użytkowników ma trudności w bieżącym regulowaniu opłat z tytułu czynszu i korzystania z c.o.

Jednocześnie nadmieniamy, że zgodnie art. 19 ustawy o związkach zawodowych organy samorządu terytorialnego, zwracając się o opinię do Związku, powinny określić termin jej przedstawienia – nie krótszy niż 30 dni od przekazania wniosku (pismo w tej sprawie wpłynęło do naszego Związku w dn. 8.02.2000 r.)

Parlamentarzyści radomscy – senator Zdzisław Maszkiewicz oraz poseł Stanisław Iwanicki podjęli interwencję ws. dofinansowania oświaty w Pionkach z rezerwy celowej MEN.

Radom 2000.03.08.

[...]Helena Szczekowska

Kurator Oświaty

Szanowna Pani

Zwracamy się do Pani z wielką prośbą o uwzględnienie miasta Pionki w wykazie gmin województwa mazowieckiego, którym najbardziej potrzebna jest pomoc finansowa na dofinansowanie inwestycji oświatowych.

Pionki zasługują na ta pomoc, gdyż dobrze realizują w mieście reformę oświatową (m.in. doskonale zorganizowały sieć szkół). Skorzystanie z rezerwy celowej Ministra Edukacji Narodowej pozwoliłoby zakończyć trwającą już od blisko 10 lat budowę Publicznej Szkoły Podstawowej nr 5. Po sfinalizowaniu inwestycji i oddaniu do użytku PSP nr 5 w 1998 r. została ukończona budowa sali gimnastycznej przy tej szkole zrealizowana w 90% z funduszy miasta.

Dzisiaj niezbędne jest zamknięcie całej inwestycji, to jest zagospodarowanie terenów szkolnych – wyko-

nanie boiska oraz urządzeń sportowych dla tegoż boiska i wspomnianej już hali sportowej.

Niestety ubożające, dotknięte bezrobociem miasto nie jest w stanie dokończyć tej inwestycji bez pomocy MEN-u przez co nowa szkoła nie do końca spełnia swą misję i zadania.

CZERWIEC '76

CZERWIEC

Niepokojąca

bierność

prokuratury

Trwa proces w sprawie „ścieżek zdrowia” po Czerwcu '76. W miniony piątek Sąd kontynuował przesłuchania świadków. Zdaniem Zbigniewa Dziubasika, obserwatora procesu z ramienia ZR NSZZ “Solidarność” niepokój budzi zbyt duża bierność prokuratury w trakcie ww. przesłuchiwania.

Proces w sprawie „ścieżek zdrowia” po Czerwcu '76 rozpoczął się 11 lutego. Na ławie oskarżonych zasiadli: Marian M.- były komendant wojewódzki MO, Tadeusz S. – jego zastępca ds. SB, Józef S. – ex-naczelnik aresztu śledczego oraz naczelnik wydziału SB Józef R. Zostali oni oskarżeni o bezprawne aresztowanie 58 osób oraz ich dręczenie psychiczne i fizyczne. Marian M. ma odpowiadać też za „sprawstwo kierownicze”. Oskarżeni oczywiście nie przyznają się do winy. Rozkazów prześladowania uczestników wydarzeń czerwcowych nie wydawali, a o maltretowaniu radomskich robotników dowiadywali się... z ulotek rozproszonych przez Komitet Obrony Robotników.

Twierdzeniom oskarżonych przeciwstawiane są wstrząsające świadectwa uczestników prote-

➤ stu. Zgodnie z nimi bezprawne pozbawienie wolności trwało 3-4 dni. Najdłużej (w przypadku 5 osób) - 10-14 dni. Wśród 58 poszkodowanych są też dwie osoby, które w 1976 roku nie ukończyły 18 roku życia. Przetrzymano je w Izbie Dziecka MO.

„Szczególne udręczenie”, o którym mowa akcie oskarżenia, to słynne „ścieżki zdrowia”. W areszcie pod ścianami, w szpalerze ustawiali się funkcjonariusze MO, Służby Więziennej, ZOMO. Środkiem korytarza przeganiano zatrzymanych, bito ich pałkami, rękoma, kopano po całym ciele. Zatrzymanych także znieważano, poniżano ich godność osobistą, m.in. przez specjalne, szpecące strzyżenie włosów na głowie. Cele były przeludnione i panowały w nich bardzo złe warunki higieniczne. Zatrzymani nie mieli dostępu do pomocy medycznej – np. by opatrzyć rany powstałe w trakcie „ścieżek zdrowia”.

Z akt kolegów wynika też, że osoby zatrzymane jeszcze w końcu czerwca, przed kolegia trafiły dopiero 4 lipca. Bezprawne pozbawienie wolności ukrywano przez antydatowanie orzeczeń.

Akt oskarżenia liczy 113 stron, jest to aż 19 tomów akt!

Równie ciekawie co ława oskarżonych prezentuje się „reprezentacja” ówczesnych bonzów partyjnych i administracyjnych. Świadcami oskarżenia przed Sądem Rejonowym w Radomiu będą m.in. Stanisław K., w 1976 r. odpowiedzialny w PZPR za sprawy związane z bezpieczeństwem, późniejszy I sekretarz KC PZPR, prezydent Radomia z 1976 r., ówcześni wicewojewodowie, sekretarz wojewódzki PZPR, funkcjonariusze MSW, SB, członkowie składów orzekających w sprawie Czerwca.

Jak poinformował nas stały obserwator procesu z ramienia związku Zbigniew Dziubasik, zeznający na kolejnych rozprawach (11 i 18 lutego, 10 marca) świadkowie potwierdzili stosowanie wobec nich różnego rodzaju szykan i bicia. – Niepokojąca jest jednak bierność prokuratury w trakcie przesłuchań – uważa Zbigniew Dziubasik. – Zbyt mało pytań rozszerzających wątki. Aż prosi się, by poszkodowani mieli własnego prokuratora posiłkowego.

O przebiegu procesu będziemy informować państwa w kolejnych numerach „Biuletynu”.

Od Redakcji: W poprzednich numerach „Biuletynu” opublikowaliśmy informacje nt. zapowiedzianego na marzec początku wypłacania rekompensat dla pracowników budżetówki, rencistów i emerytów. W związku z licznym pytaniami i wątpliwościami czytelników dotyczącymi tej sprawy dziś uzupełnienie tego tematu.

Rekompensaty dla budżetówki, emerytów i rencistów

Zgodnie z decyzją Sejmu z 23 lipca 1999 r., wypłaty rekompensat pieniężnych za brak podwyżek płac w sferze budżetowej oraz utratę wzrostów i dodatków do emerytur i rent powinny nastąpić w latach 2000 - 2004.

Tryb i harmonogram wypłat rekompensat pieniężnych, uwzględniające wiek osób oczekujących na te świadczenia, zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 1999 r., opublikowanym w Dz. U. nr 102, poz. 1185. Rząd w tym akcie prawnym przyjął, że roszczenia osób uprawnionych do rekompensat zostaną zaspokojone do końca 2004 r. według następujących zasad:

- od 25 marca 2000 r. do 24 marca 2001 r. rekompensaty będą wypłacane osobom urodzonym przed 1 stycznia 1934 r. (około 930 tys. osób),
- od 25 marca 2001 r. do 24 marca 2002 r. rekompensaty otrzymają uprawnieni urodzeni w latach 1934 -1940 (prawie 560 tys. uprawnionych),
- od 25 marca 2002 r. do 24 lutego 2003 r. do wypłaty będą upoważnione osoby, które urodziły się w latach 1941 -1951 (880 tys.),
- od 25 lutego 2003 r. do 24 marca 2004 r. należności otrzymają osoby urodzone do końca 1963 roku (jest ich około 1.1 mln),
- po wymienionej dacie, a przed upływem 2004 r. rekompensaty powinno otrzymać pozostałe 550 tys. uprawnionych.

Kto jest osobą uprawnioną ?

Według przepisów ustawy z dnia 6 marca 1997 r. o zrekompensowaniu okresowego nie podwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty nie- ➤

których wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (Dz. U. nr 30, poz. 164, ost. zm. w Dz. U. z 1999 r. nr 72, poz. 801), prawo do tych świadczeń mają:

- pracownicy zatrudnieni w państwowych jednostkach sfery budżetowej od 1 lipca 1991 r. do 31 grudnia 1991 r. i od 1 stycznia 1992 r. do 28 czerwca 1992 r.,
- żołnierze i funkcjonariusze Policji, Służby Więziennej, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej, którzy pełnili służbę w wymienionym okresie,
- osoby, które w tym czasie zajmowały stanowiska sędziów, prokuratorów lub piastowały kierownicze stanowiska państwowe.
- pracownicy oświaty, upowszechniania kultury oraz ochrony zdrowia zatrudnieni w tym okresie w samorządach jednostkach sfery budżetowej, przejętych przez gminę przed 28 czerwca 1992 r. jako zadania własne lub zlecone,
- osoby, będące przed 15 listopada 1991 r. emerytami lub rencistami uprawnionymi do wzrostów lub dodatków z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które utraciły prawo do tych wzrostów lub dodatków, albo którym nie ustalono emerytury lub renty na podstawie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw, a także ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin z uwzględnieniem zmiany z 30 czerwca 1994 r.

Prawo do rekompensaty nie przysługuje osobom, których roszczenia z tytułu nie podwyższania wynagrodzeń i uposażeń w sferze budżetowej lub utraty wymienionych wzrostów i dodatków zostały wcześniej zaspokojone lub rozpoczęto je zaspokajać.

Przyjęto, że prawo do rekompensaty pieniężnej jest niezbywalne, a jej wypłata stanowi zaspokojenie wszelkich roszczeń z wymienionych tytułów. Osobie uprawnionej przysługuje rekompensata o łącznej wartości nominalnej równej należności ustalonej zgodnie z załącznikami do omawianej ustawy. Wartość rekompensaty powinna być uwzględniona przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty (na wniosek uprawnionego).

Rekompensata podlega cokwartalnej waloryzacji. Następuje to przez przemnożenie jej wartości nominalnej przez wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (za poprzedni kwartał w stosunku do czwartego kwartału 1995 r.), ogłoszony przez prezesa GUS w terminie 15 dni po zakończeniu każdego kwartału.

W kolejnych ustawach budżetowych mają być ustalane łączne kwoty przeznaczone na wypłatę rekompensat w danym roku. Fundusze na ten cel pochodzą z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa (w bieżącym roku około 3,4 mln zł).

Kto spisuje uprawnionych?

Spisy osób uprawnionych do rekompensat są sporządzane przez:

- kierowników państwowych jednostek sfery budżetowej,
- kierowników samorządowych jednostek sfery budżetowej, które od 1 lipca 1991 r. do 31 grudnia 1991 r. oraz od 1 stycznia 1992 r. do 28 czerwca 1992 r. były państwowymi jednostkami budżetowymi lub jednostkami, które przed 28 czerwca 1992 r. zostały przejęte przez gminy do prowadzenia jako zadania własne lub zlecone,
- kierowników właściwych jednostek organizacyjnych resortów: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Sprawiedliwości (w odniesieniu do żołnierzy i funkcjonariuszy),
- kierowników organów emerytalne - rentowych,
- właściwych ministrów i wojewodów (w odniesieniu do osób, które w omawianym okresie były pracownikami państwowych jednostek sfery budżetowej zlikwidowanych lub przekształconych w jednostki organizacyjne inne niż wcześniej wymienione),
- właściwych wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast (w odniesieniu do pracowników zlikwidowanych jednostek, tzn. pracowników oświaty, upowszechniania kultury oraz ochrony zdrowia w samorządowych jednostkach sfery budżetowej przejętych przez gminy przed 28 czerwca 1992 r.).

Wymienione organy miały obowiązek sporządzić spis osób uprawnionych do 30 września 1997 r. Obecnie w tych spisach należy określić wartość nominalną rekompensat, przysługujących osobom

➤ uprawnionym. Właściwi ministrowie i wojewodowie sprawują nadzór nad terminowością sporządzania spisów. Do ich zadań należy także dokonanie:

- przeglądu spisów.
- weryfikacji kontroli prawidłowości ich sporządzania,
- sprostowania błędów pisanych i oczywistych pomyłek.

Uwaga! Po otrzymaniu pisemnej wiadomości o rekompensacie trzeba zgłosić się osobiście (ew. przez upoważnionego pełnomocnika) w PKO i ustalić sposób wypłacenia pieniędzy (np. przelewem na konto).

Z PRAC KK

Stanowisko KK ws. sytuacji pracowniczej

Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" po analizie sytuacji w kraju stwierdza, że najpoważniejszym problemem w roku 2000 w Polsce jest pogarszająca się sytuacja na rynku pracy. W wyniku restrukturyzacji przedsiębiorstw i reform w sektorze publicznym w sposób niedopuszczalny wzrasta ilość liczba osób bezrobotnych, które nie znajdują wystarczającej ilości ofert pracy. Bez zdecydowanych działań rządu i samorządów terytorialnych trudności na rynku pracy będą się pogłębiały.

Komisja Krajowa negatywnie ocenia brak realnego programu tworzenia miejsc pracy zarówno ze strony rządu jak i samorządów terytorialnych. Podejmowane działania są jednak niewystarczające. Należy w większym stopniu wspierać rozwój przedsiębiorczości i inwestycji w tych działach gospodarki narodowej, w których tworzone są miejsca pracy. W szczególności dotyczy to inwestycji infrastrukturalnych, budownictwa mieszkaniowego przeżywającego nadal stagnację oraz wsi i otoczenia rolnictwa. Efektywne wykorzystanie atutów kraju i szans, jakie niesie proces integracji europejskiej oraz skuteczne zmniejszanie zagrożeń wewnętrznych lub będących skutkiem globalizacji, wymaga szybkiego sprecyzowania polityki gospodarczej państwa, zwłaszcza polityki regionalnej i spójno-

ści państwa, polityki przemysłowej i transportowej oraz wspierania eksportu. Równocześnie uważamy za niezbędne zwiększenie funduszy na tworzenie miejsc pracy poprzez korektę składki na fundusz pracy i pozyskiwanie środków finansowych z innych źródeł, np. przez odpowiednie zagospodarowanie środków agencji rozwoju przemysłu lub oszczędności z tytułu obsługi długu zagranicznego.

Reformy w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, zdrowia i edukacji stwarzają szansę na zbudowanie trwałych fundamentów rozwoju społecznego w przyszłości. [...] Aktualnie wywołują jednak poważne napięcia, którym należy szybko i energicznie przeciwdziałać. Konieczne jest szczególnie doprowadzenie do uchwalenia ustawy regulującej uprawnienia do obniżonego wieku emerytalnego w takim kształcie, który będzie miał możliwie najszerzą akceptację grup pracowniczych, których to dotyczy. Obok programów wspierających tworzenie miejsc pracy domagamy się zagwarantowania przez państwo realizacji programów osłonowych dla pracowników restrukturyzowanych branż. W celu powstrzymania redukcji miejsc pracy i patologii gospodarczych domagamy się od Rządu oraz Klubu Parlamentarnego AWS niezwłocznego dokonania analizy funkcjonowania programu NFI ze szczególnym uwzględnieniem opinii i postulatów przedstawicieli NSZZ "Solidarność" ze spółek parterowych. Niestety, mimo poprawy sytuacji ekonomicznej Polski wiele istotnych postulatów nie zostało zrealizowanych. Pogłębia się rozwarstwienie społeczne i zubożenie rodzin pracowniczych i rolniczych. Wywołuje to uzasadnione niezadowolenie społeczne. [...]

Komisja Krajowa uznaje za niezbędne zrealizowanie przed dwudziestą rocznicą Porozumień Sierpniowych następujących deklaracji :

1. wprowadzenia wszystkich wolnych sobót, a następnie 40-godzinnego tygodnia pracy,
2. upowszechnienie własności poprzez uwłaszczenie (szczególnie pilnie należy zakończyć prace legislacyjne, które uniemożliwią wyprzedaz mieszkań zakładowych wraz z lokatorami),
3. wzmocnienie dialogu społecznego poprzez uchwalenie ustawy o Komisji Trójstronnej ds. Spo-

teczno-Gospodarczych, ustalenie kryteriów reprezentatywności partnerów społecznych i rozwijanie dialogu sektorowego.

Szczególnie pilne jest zbudowanie struktur dialogu społecznego na poziomie wojewódzkim dla przeciwdziałania powstającym konfliktom pracowniczym, zwłaszcza związanym z restrukturyzacją i prywatyzacją sektora ochrony zdrowia. Do istotnych a nie rozwiązanych właściwie problemów wywołujących w dalszym ciągu napięcia społeczne należą minimum socjalne, minimalna płaca, zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki z pomocy społecznej oraz zasiłki i świadczenia przedemerytalne.

Wobec coraz częstszego łamania przez pracodawców praw pracowniczych i związkowych Komisja Krajowa uważa za konieczne bardziej precyzyjne określenie zasad funkcjonowania organizacji związkowych, a w szczególności: lepszą ochronę bezpieczeństwa pracy pracowników, m.in. przez dokończenie prac nad nowelizacją ustawy o Społecznej Inspekcji Pracy, wprowadzenie zasady potrącania składek związkowych przez pracodawców, uregulowanie zasad funkcjonowania międzyzakładowych organizacji związkowych. Ponadto Komisja Krajowa oczekuje od władz państwa pilnego wyrównania krzywd wyrządzonych przez wprowadzenie stanu wojennego poprzez: zrekompensowanie strat poniesionych przez osoby represjonowane, zwrot majątku zagarniętego organizacjom społecznym w stanie wojennym. Komisja Krajowa, analizując program wyborczy AWS i program rządu w drugiej połowie kadencji parlamentu i rządu, przedstawia powyższą listę problemów, których rozwiązanie traktuje jako wypełnienie w stopniu minimalnym zobowiązań wyborczych. Brak realizacji powyższych wniosków spowoduje, że Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" broniąc podstawowych postulatów Związku przeprowadzi akcje statutowe w obronie praw pracowniczych.

Decyzja Prezydium KK nr 17/2000

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS ws. najniższego wynagrodzenia za pracę

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" zgłasza następujące zastrzeżenia do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej zmieniają-

cego rozporządzenie w sprawie najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników.

Zmiany wysokości najniższego wynagrodzenia w bieżącym roku - według deklaracji zawartej w uzasadnieniu do projektu rozporządzenia - odbywać się powinny w dotychczasowym trybie. Proponowana kwota 700 zł jest jednak ustalona przez rząd w sposób arbitralny i nie jest do przyjęcia przez NSZZ "Solidarność" bowiem według stosowanej dotychczas metodologii ustalania płacy minimalnej opartej na wydatkach 20% osób w gospodarstwach pracowniczych najuboższych (I grupy kwintylowej) wysokość najniższego wynagrodzenia powinna wynosić ok. 772 zł

Prezydium KK NSZZ "Solidarność" po raz kolejny domaga się, aby podstawą regulacji była wynegocjowana z partnerami społecznymi metodologia ustalania minimalnego wynagrodzenia.

Apel Prezydium KK nr 20/2000 (21.02.2000) ws. ratyfikacji Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej z 1996 r.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" zwraca się do Rządu RP o podjęcie działań w celu ratyfikacji Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej z 1996 r. Równocześnie zwracamy się o niezwłoczną ratyfikację następujących dokumentów:

1. Protokół dodatkowy do Europejskiej Karty Społecznej z 1988 r..
2. Protokół dodatkowy do Europejskiej Karty Społecznej ustanawiający system skarg zbiorowych z 1992 r.

Ratyfikację tych protokołów należy traktować jako element przygotowań do ratyfikacji Zrewidowanej Karty. Wejście w życie wymienionych dokumentów jest szczególnie istotne dla rozwoju dialogu społecznego, ponieważ dostarcza instrumentów kontroli i egzekucji zapisów Karty poprzez zastosowanie systemu zażeń zbiorowych.

Uchwała KK nr 9/2000

ws. interpretacji Statutu NSZZ "Solidarność"

Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" działając na mocy § 51 ust. 1 Statutu dokonuje interpretacji § 20 ust. 6 Statutu jak poniżej:

Zgodnie z § 20 ust. 6 Statutu NSZZ „Solidarność” członek Krajowej Komisji Rewizyjnej nie może pełnić innych funkcji na szczeblu krajowym. Przez funkcję związkową należy rozumieć rolę jaką przewidują przepisy Statutu dla wybranych członków Związku w ramach określonych organów poszczególnych struktur NSZZ „Solidarność”. Przez szczebel krajowy należy natomiast rozumieć krajowe struktury Związku, w tym branżowe, zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 7 Statutu NSZZ „Solidarność”.

W świetle przepisów Statutu, uwzględniając ograniczenia zapisane w § 20 ust. 6, Komisja Krajowa uznaje, że członek Krajowej Komisji Rewizyjnej nie może pełnić następujących funkcji na szczeblu krajowym:

- a. członek Komisji Krajowej;
- b. członek rady sekcji krajowej;
- c. członek komisji rewizyjnej krajowej sekcji branżowej;
- d. członek rady sekretariatu branżowego;
- e. członek komisji rewizyjnej sekretariatu branżowego.

XX - LECIE POWSTANIA NSZZ „solidarność”

Zbliża się XX-lecie powstania „S” -wielkiego, jednoczącego nasz naród ruchu przeciwko Komuniści, Ruchu, który ujawnił słabość komunizmu i rozpoczął jego destrukcję.

Tak, destrukcja komunizmu na świecie zaczęła się w Polsce. Upadek muru berlińskiego to był skutek, a nie przyczyna. Zadziwiające, że musimy to uświadamiać politykom i społecznościom, dziennikarzom i poniekąd historykom. Uświadamiać i upominać się o pamięć.

XX rocznica prowokuje do wspomnień, refleksji i podsumowań. Czy nowe pokolenie, które wyrosło w tym czasie znajdzie dość pamiętek i dowodów na to, że tak właśnie było Jak wiele trwałych pamiętek poświęconych temu wydarzeniu pozostawimy?

Mam nadzieję, że ruchome przedmioty pozbieramy i znajdą one swoje miejsce w archiwach muzeach lub prywatnych zbiorach. Ale piszącej te słowa chodzi

o upowszechnienie wiedzy o innych pamiątkach-pomnikach, tablicach, nazwach ulic, zakładów pracy...? Jak one są ? Gdzie się znajdują?

Zwracam się z serdecznym apelem do członków i sympatyków „Solidarność” w kraju i zagranicą o nadsyłanie zdjęć, rysunków, opisów lub tylko informacji o pomnikach, tablicach, upamiętnionych miejscach, nazwach ulic, nazwach instytucji, nazwach geograficznych itp., poświęconych „Solidarność”.

Konieczne jest dokładne ich opisanie według pytań:

- co? (przedstawiają)
- kto? (przyczynił się do powstania)
- gdzie ? (znajdują się)
- kiedy ? (powstały)
- informacje o nadawcy i autorze zdjęć

Przesyłki kierować proszę pod adres: Elżbieta Przybylska 81-814 Sopot, ul. Tatrzańska 2/70 e-mail: eprzybyl@poczta.onet.pl

OKRUCHY PAMIĘCI

Maria Bartula

Czas na wspomnienia

Mija 60 lat ot dokonania na narodzie polskim jednej z najokrutniejszych zbrodni - m o r d u k a t y Ń s k i e g o. Ostaszków, Kozielsk, Starobielsk to miejsca martyrologii tysięcy polskich oficerów, polskiej inteligencji, których wymordowano strzałami w tył głowy. 5 marca 1940 r. władze sowieckie podpisały rozkaz o rozstrzelaniu 15 tysięcy jeńców wojennych. Było to pogwałcenie wszelkich konwencji i umów międzynarodowych. Nie wolno nam zapominać, że jest to też 60 rocznica wielkich deportacji Polaków - mieszkańców Kresów Wschodnich - wywożonych przez NKWD na tereny Związku Radzieckiego.

Udało się polskim historykom zgromadzić w archiwach trzech największych ośrodków pol-

skich na Zachodzie dokumenty, m.in. meldunki i raporty o wielkich deportacjach ludności polskiej. 10 lutego 1940 roku wywieziono 220.000 Polaków, 13 kwietnia 1940 wywieziono 320.000, w czerwcu 1940 roku 240.000, a w czerwcu 1941 roku 200.000. Ale to nie wszystko, wywózki trwały bez przerwy, a miały za zadanie zniszczyć "element antysowiecki" !!! W Ostaszkowie, Kozielsku, Starobielsku wymordowano kwiat polskiej armii, polskiej inteligencji. Nie zapominajmy, że ta "niehumanitarna ziemia:" kryje jeszcze miejsca mordów, o których wie tylko jeden Bóg. Najnowsze badania mówią o liczbie ponad 2 milionów Polaków poddawanych różnym formom represji na terenie Związku Sowieckiego. W 60 rocznicę tej potwornej zbrodni pochylmy w skupieniu głowę i powtórzmy za Mickiewiczem: "Jeśli zapomnę o nich, Ty Boże na niebie, Zapomnij o mnie"!!!!

Zwykle w późniejszym okresie życia człowiek wraca myślą do przeszłości, do okresu, który odegrał w jego życiu bardzo ważną rolę. Takim czasem był dla mnie rok 1980 - pierwsze skowronki nadchodzącej wolności. Ale trzeba było jeszcze wielu lat uporczywej walki, by ta stała się faktem.

*

W jednym z radomskich internatów ogromne zebranie nauczycieli - a więc budzą się!!! Radość zapiera dech. Widzę kilku dyrektorów radomskich szkół, nie mam złudzeń - oni będą ostrożni przy zapisywaniu się do nowych związków! Jeden z nich tylko zapisał się do "Solidarności" i przypłacił to utratą stanowiska.

Na dużej tablicy widnieje napis "Państwo, w którym nauczyciele! Zarabia mniej od policjanta - jest państwem policyjnym (Lenin)". Sala, jak to się mówi, "pęka w szwach". Organizatorzy zebrania to przede wszystkim młodzi ludzie, jaka to szkoda że nie pamiętam ich nazwisk. Ale lepiej nie pytać się kto kim jest, bo nauczona w zbrojnym podziemiu, wolę mniej wiedzieć. Nie miejmy złudzeń, na sali są tacy, którzy śledzą wszystko i skrupulatnie notują w pamięci. Ale mignęła mi przed oczami twarz niegdysiejszego sekretarza partii w moim kochanym grajdołku. Nienawidzi mnie i

żądał od ówczesnego dyrektora szkoły zwolnienia nauczycieli, którzy chodzą do kościoła, biorą kościelne śluby, chrzczą dzieci i nie należą do PZPR. Myślę - co ten tępy drań robi tutaj??? Widziałam go jeszcze raz na jakimś dużym zebraniu "Solidarności" nauczycielskiej, podobno rwał się do zakładania "Solidarności", popatrzyliśmy sobie w oczy, wtedy jeszcze nie walczyłam z uczuciem nienawiści, nigdy więcej nie spotkałam go. Przychodzili za to do mnie studenci, których był wykładowcą i usiłowali go usunąć z uczelni - niestety bezskutecznie. Ale zbliżał się wielkimi krokami 13 grudnia.

*

Jakie uczucia dominowały, w sercach takich ludzi jak ja, a więc tzw. "bandytów", w tym tak krótkim, a tak brzemennym w wydarzenia okresie do 13 grudnia? Trudna odpowiedź i bardzo złożona. Dominowała radość, ogromna radość ale tej towarzyszył również lęk o los "Solidarności". Kiedy z ust Kani padły przed kamerami telewizyjnymi słowa, iż wśród najbardziej agresywnych członków "Solidarności" dominują byli uczestnicy zbrojnego podziemia walczącego z władzą ludową (w latach 1944-50) oraz potomkowie ziemiaństwa stało się jasne, że komuniści czekają tylko na pretekst i budził się lęk o to maleńkie dziecko - o to wymarzone niemowlę, jakim była „Solidarność”, Nie wiedzieliśmy, że komuniści już wcześniej zaczęli przygotowywać się do wprowadzenia stanu wyjątkowego. Jaruzelski przed kamerami telewizyjnymi wołał - rozczapierzając palce - "Co to ma znaczyć?" Legitymacja członka "Solidarności" i słowa Jerzego Narbutta - "Bo lepiej byśmy stojąc umierali, niż mamy klęcząc na kolanach żyć"!!!! - oddawały w całej pełni atmosferę tamtych dni. Wy dawało się, że 13 grudnia nas załamał, ale to było chwilowe, należało się otrząsnąć z marazmu i walczyć, walczyć, walczyć! Do szkoły (obecny "Hubal") przybyli dwaj nauczyciele - Staszek Koziół - historyk i Piotr Sobania - samochodziarz - mąż zaufania "Solidarności", .były oficer Wojska Polskiego, który zrobił wszystko, by je - Ludowe - opuścić. Zarówno jeden jak i drugi byli duszą "Soli- ➤

„darności”, bez nich byłoby trudno cokolwiek zrobić.

Władza ludowa nie mogła Piotrowi darować „zdrady”, wzięto go nocą i zawieziono na rozmowę do komisarza wojskowego do spraw oświaty. Towarzysz komisarz chciał rozmawiać z Piotrem jak „oficer z oficerem”, podkreśli, że przygotował się do tej rozmowy i zna wojskową przeszłość Piotra. Zaskoczyła go bardzo ostra odpowiedź Piotra. - „Nie, nie będę z panem rozmawiał jak oficer z oficerem. Ja mogę i chcę rozmawiać tylko jako nauczyciel!” Rozmowa była bardzo ostra, a skończyła się oświadczeniem towarzysza komisarza, że sprawę odda w ręce wojewody stanu wojennego - pułkownika Alojzego Wojciechowskiego. Na koniec towarzysz komisarz stwierdził, że nad szkołą „zawisły czarne chmury „Solidarność”. Piotr odpowiedział – „To bardzo pozytywne zjawisko!”

*

Sięgnę wstecz – do 16 grudnia 1980 r. Uroczysty apel z okazji Wydarzeń Gdańskich. Na korytarzach mnóstwo młodzieży, nad szkołą powiewają narodowe flagi, ale i ta czerwona, bo jak stwierdził dyrektor szkoły - przecież lała się wtedy krew robotnicza. Ot durak! Znalazł sobie pretekst! Jednak zginęła ona w powodzi tych biało-czerwonych, donośnie grzmiał hymn narodowy. To było nasze małe zwycięstwo.

Ale chmury nadciągały. Przewodniczący Janek Wilk miał wypadek. Podczas jego nieobecności chłopiec na warsztatach pokaleczył sobie potwornie rękę. SB wreszcie znalazło na Janka „haka” - albo zarzuci działalność albo wyrzucą go z pracy, z zawodu. To były ciężkie dni dla Janka. Jeszcze usiłował po 13 grudnia coś stworzyć, ale zmogła go straszliwa choroba.

I tak rozpoczęliśmy działalność w podziemiu. Straszliwa rozpacz i presja psychiczna - bo ciągle nurtowała mnie myśl i przychodziły na pamięć obrazy z lat 1944-1950, że kolos ze Wschodu nie da nam się podnieść, że utopią nas w morzu krwi - jak to robili w tamtych latach - i że już nigdy nie doczekamy jutrzeńki wolności! Siły do walki ze złem, do pracy, czerpaliśmy

ze słów Ojca Huberta Czumy, a klasztor OO Jezuistów był naszym azylem. Tam czuliśmy się bezpieczni i wolni, stamtąd wychodziliśmy pełni wiary i nadziei w lepszą przyszłość.

Ojciec Hubert nauczył mnie, i innych zwalczać w sobie uczucie nienawiści, ale to była trudna walka, często ją przegrywałam, bo pomieć kolegów pomordowanych w latach czterdziestych i później była silniejsza.

Wkrótce rozpoczęłam pracę jako korektor w podziemnym „Wolnym Robotniku”.

SZKOLENIA

Dział Szkoleń ZR prowadzi zapisy na następujące szkolenia:

1. Szkolenie ogólnozwiązkowe (SOD – szkolenie dla działaczy nowopowstałych KZ) – 3-dniowe, koszt 130 zł.
2. „Układy zbiorowe pracy”, w tym: sporządzanie układu zbiorowego, negocjowanie układów zbiorowych, 5-dniowe, koszt 200 zł.
3. szkolenie ekonomiczne, 5-dniowe - koszt 250 zł.
4. szkolenie nt. „Komisje BHP”, 3-dniowe, koszt 130 zł.

Wszystkie ww. szkolenia odbywać się będą w Zakopanem.

Zapisy i wpłaty przyjmowane są w siedzibie Zarządu Regionu, przy ul. Traugutta 52 w Radomiu, tel. 362-51-61.

Zapraszamy do udziału!

Przewodniczący Sekcji Szkoleń ZR

Andrzej Gut

KOMUNIKATY/OGŁOSZENIA

Zarząd Regionu informuje, że przygotowany jest wyjazd na III Pielgrzymkę do Rzymu NSZZ "Solidarność" na uroczystości Wielkiego Jubileuszu Roku 2000. Ostateczny termin – 28 kwietnia - 7maja 2000 r. W związku ze zmianami cen przejazdów i noclegów proponowany jest jeden wariant pielgrzymki 10-dniowy: Trasa: Florencja-Monte Cassino-Pompeje-Capri-Amalfia-Positano Paestum-Wezuwiusz-Neapol-Rzym-Wenecja.

Transport-autokar zachodni (bar, wc,video, kawa i herbata za złotówki).

6 noclegów w hotelach klasy turystycznej.

Ubezpieczenie uczestników od NW i KL do 10000 USD. Na całej trasie przewodnikiem jest pilot. Cena-1335 zł.

Wpłaty pierwszej raty w wysokości 300 zł – p. Małgorzaty Płonki. Chętni do udziału w Jubileuszu są proszeni o kontakt w siedzibie ZR z : Małgorzatą Płonką, Waldemarem Woźniakiem lub Jerzym K. Kaczkowskim.

Centrum Handlowe AGD „KOGA”

ul. Młodzianowska 24

tel./fax. 363-89-13

ZADBAJ O BEZPIECZEŃSTWO SWOJEJ RODZINY

Zapraszamy na zakupy do naszego sklepu.

OFERUJEMY:

- ◆ Części zamienne do kuchni i inne
- ◆ Kuchnie gazowe i elektryczne firm: Ardo , Mastercook , Amica,
- ◆ Chłodziarki , zamrażarki , pralki: Ardo , Polar ,
- ◆ Inny sprzęt AGD: odkurzacze , roboty kuchenne , itp. firm Zelmer , Polar , De Longhi...
- ◆ Piecyki łazienkowe i piece C.O

AUTORYZOWANY PUNKT SPRZEDAŻY FIRM:

ARDO , BOSCH , JUNKERS

DOWÓZ w granicach miasta GRATIS

SERWIS oraz MOŻLIWOŚĆ INSTALACJI.

Zgłoszenia w sklepie oraz pod numerem tel. 366-71-41

POPIERAJ POLSKĄ PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ.

KUP U NAS

**ZAPRASZAMY WSZYSTKICH, KTÓRZY ROBIĄC
ZAKUPY NIE LUBIĄ TRACIĆ !!!**

**Nasze konto: Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska
PKO BP I O/Radom 10204317- 4079 - 270 - 1 - 111**

**W Zarządzie Regionu
są jeszcze do kupienia
kalendarze związkowe
na 2000 rok.**

Cena 1 egzemplarza - 15 zł.

**BIULETYN INFORMACYJNY
NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"
ZIEMIA RADOMSKA**

**26 - 600 Radom
ul. Traugutta 52
tel. 36 25161, fax 36 238 04**

**Redakcja: Paweł PODLIPNIAK
tel. 360 - 03 - 38**

Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji
Instytutu Wolnych Związków Zawodowych AFL-CIO

.....
egzemplarz bezpłatny